

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih Kacır tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Türkiye'de araştırma-geliştirme (Ar-Ge) harcamalarının milli gelir içindeki payı oldukça düşüktür. 2007 yılından bu yana hazırlanan tüm Kalkınma Planlarında Ar-Ge harcamalarının önemi konusuna özel bir yer verilmesine ve bu alanda iddialı hedefler ortaya konulmasına rağmen hedeflerin çok gerisinde kalınmıştır.

Nitekim 2007-2013 yıllarını kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planının sonunda ulaşılması hedeflenen oran yüzde 2, 2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planının sonunda ulaşılması hedeflenen oran yüzde 1,8, 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planının sonunda ise ulaşılması hedeflenen oran yüzde 1,8 olarak belirlenmişti. Bununla beraber Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı 2023 yılında yüzde 1,42 olarak gerçekleşmiştir.

Söz konusu oranlar gelişmiş ülkelerle ve ülkemizle benzer gelişmişlik düzeyinde olan ülkelerle kıyaslandığında oldukça düşük oranlardır.

2024-2028 yıllarını kapsayan On İkinci Kalkınma Planının sonunda ise ulaşılması hedeflenen oran yüzde 2,05 olarak belirlenmiştir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Türkiye'de Ar-Ge harcamalarının milli gelir içindeki payında gözlenen bu düşüklüğü hangi nedenlere bağlıyorsunuz?
- 2- Kalkınma Planlarının tümünde bu alanda ortaya konulan hedeflere ulaşamamasının genel sebepleri nelerdir?
- 3- 2007-2013 yıllarını kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı hedefi olan yüzde 2 oranına ulaşamamasını hangi faktörlere bağlıyorsunuz?
- 4- 2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı hedefi olan yüzde 1,8 oranına ulaşamaması nereden kaynaklanmıştır?
- 5- 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planı hedefi olan yüzde 1,8 oranına ulaşamamasının sebebi nedir?

- 6- AR-Ge harcamalarında hedeflenen performansın çok gerisinde kalınmasının Türkiye ekonomisine olan olumsuz etkisini ölçecek çalışmalar yapılmış mıdır? Yapıldıysa ulaşılan sonuçlar nelerdir?
- 7- Türkiye'nin bu kadar düşük Ar-Ge harcamalarıyla imalat sanayiinde ve diğer sektörlerde teknoloji yoğunluğunun artırılmasını ve bu çerçevede yüksek katma değer üreten bir mal ve hizmet yapısına geçilmesini mümkün görüyor musunuz?
- 8- Ülkemizin Ar-Ge harcamaları alanındaki düşük performansının rekabet gücümüzü zayıflattığını ve diğer ülkelerle aramızdaki gelişmişlik farkını büyüttüğünü düşünmüyor musunuz?
- 9- Reel sektörün ciddi bir kriz içinde olduğu, ekonominin büyüme hızının yavaşladığı, potansiyel büyüme oranının düştüğü bir konjonktürde 2028 yılında yüzde 2,05 oranına ulaşılmasını mümkün görüyor musunuz?
- 10-2028 yılı için hedeflenen yüzde 2,05 oranı uluslararası ekonominin gittikçe artan rekabet ortamında sizce yeterli bir oran mıdır?